

Groen gas in ETS Vlaanderen

COGEN avondopleiding
Biomethaan in ETS
Vlaams en Europees kader
18 april 2024

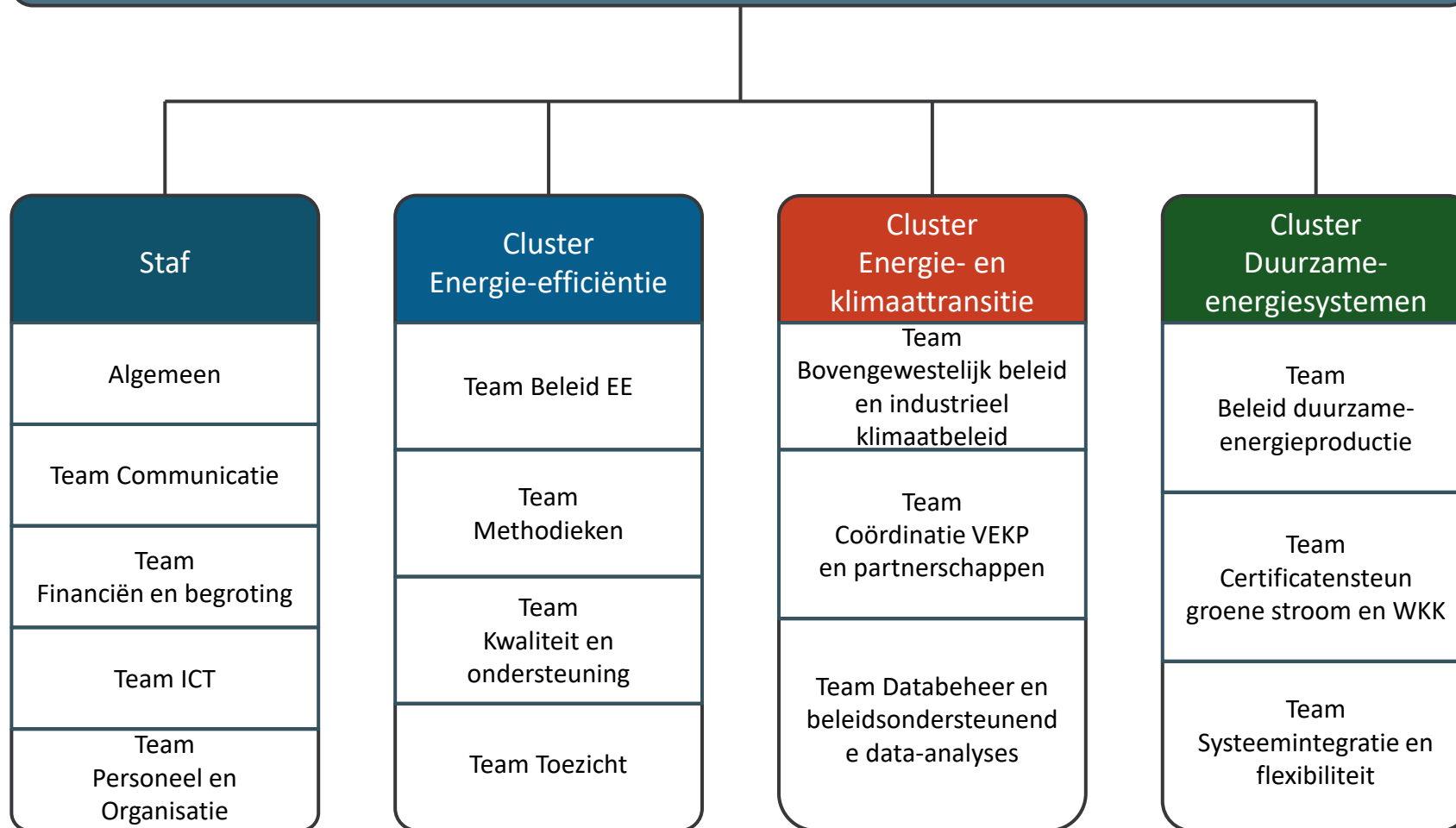
Tomas Velghe

Agenda

- 1- Korte voorstelling van VEKA
- 2- Korte introductie omtrent ETS Vaste Installaties
- 3- Raakvlakken tussen ETS en biomassa
(met focus op vergroening aardgas)
- 4- Vragen/discussie

1. Korte voorstelling van het VEKA

Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

- ▶ Vanaf 1 januari 2021
- ▶ Doel: uitvoering geven aan een slagkrachtig en duurzaam energie- en klimaatbeleid
- ▶ Momenteel: +/- 175 personeelsleden
- ▶ Meer informatie op www.vlaanderen.be/veka
- ▶ Openstaande vacatures: www.vlaanderen.be/veka/vacatures-van-het-veka

2. Korte introductie omtrent ETS Vaste Installaties

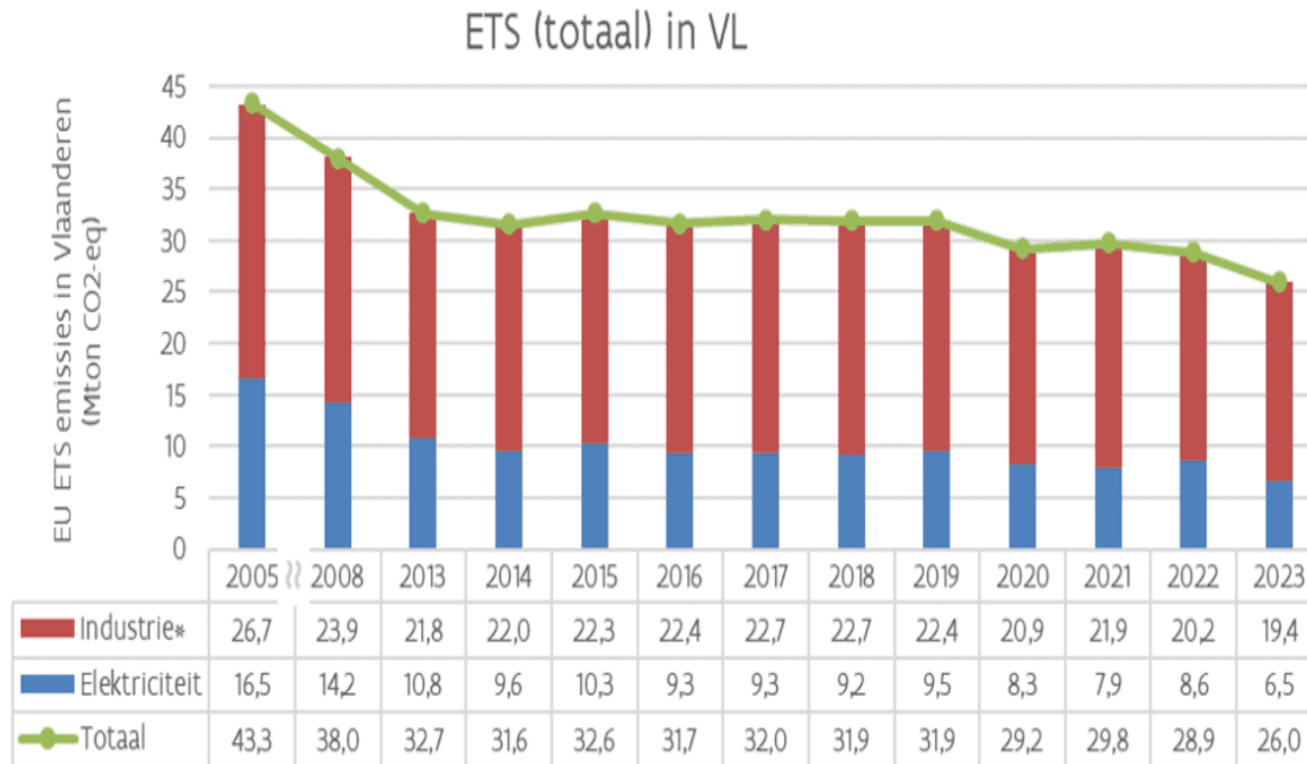
▶ Historiek

- Sinds 1 januari 2005 (initiële ETS-richtlijn gestemd in 2003)
- Architect/pleitbezorger: Jos Delbeke
- Als fall-back/alternatief voor CO₂-heffing (o.a. Monti-voorstel)
- Als antwoord op gelijke behandeling EU-bedrijven
- Verschillende herzieningen achter de rug (met vnl. impact op toewijzingsregels en cap)

▶ Scope/onder systeem vallende emissies

- Energie-intensieve industrie (link met IED/IPCC)
- Fossiele elektriciteitscentrales
- Langzamerhand uitgebreid (maar belangrijke drop o.w.v. UK Brexit)
- Momenteel +/- 40 à 45 % van totale BKG-uitstoot in EU-27

Totale ETS-emissies in Vlaanderen

* voor 2005 en 2008: incl. scope correctie

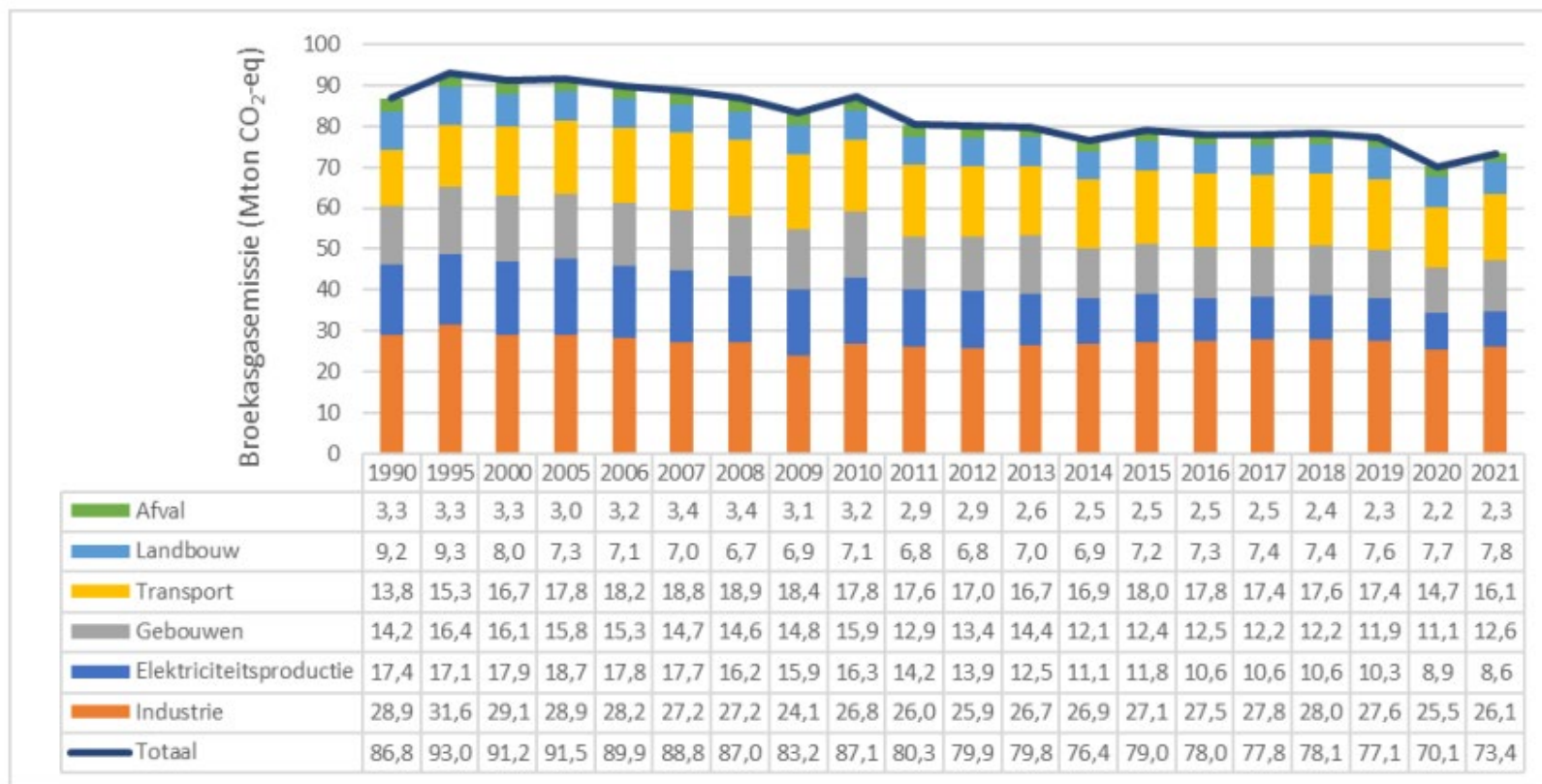
2023 vertoonde de laagste ETS uitstoot sinds de start van het ETS in 2005

vgl WALL: sinds sluiting warme lijnen Arcelor 'nog slechts' +/- 10 Mton CO2 (in 2023 +/- 9 Mton CO2)

VL dus +/- 75% van ETS uitstoot in BE

Te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid-in-cijfers/eu-ets-vaste-installaties-in-vlaanderen-cijferoverzicht>

ETS in vergelijking met totale BKG-uitstoot in VL

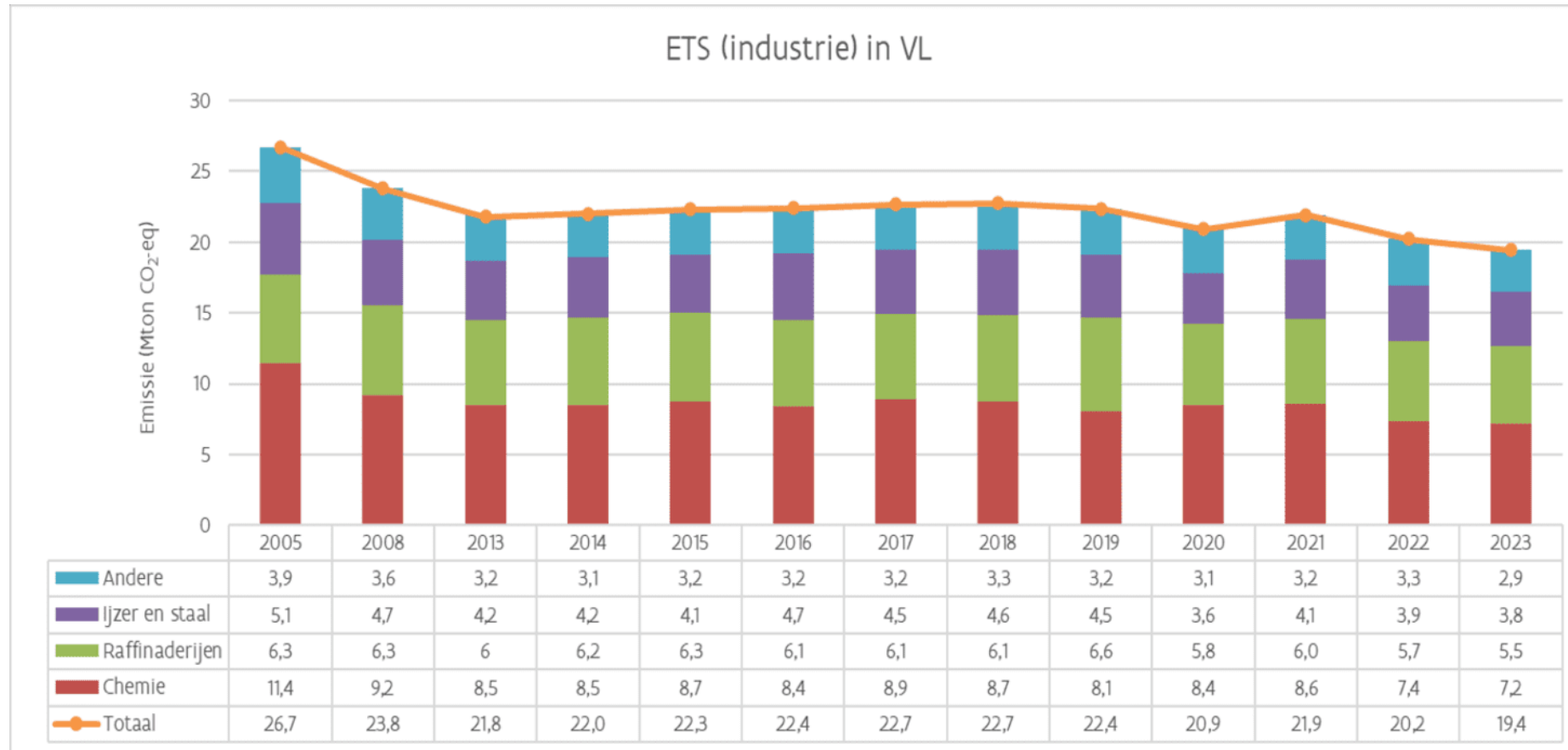
Figuur 2: Totale broeikasgasemissies in Vlaanderen 1990-2021 (Mton CO2-eq)

ETS +/- 25 à 30 Mton CO2e
Totale BKG-uitstoot: +/- 70 à 75 Mton

voor eenvoud 'stellen we': **40% van totale BKG-uitstoot in VL valt onder ETS**

Te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/vlaams-energie-en-klimaatplan-vekp-2021-2030>

ETS-emissies in Vlaanderen industrie

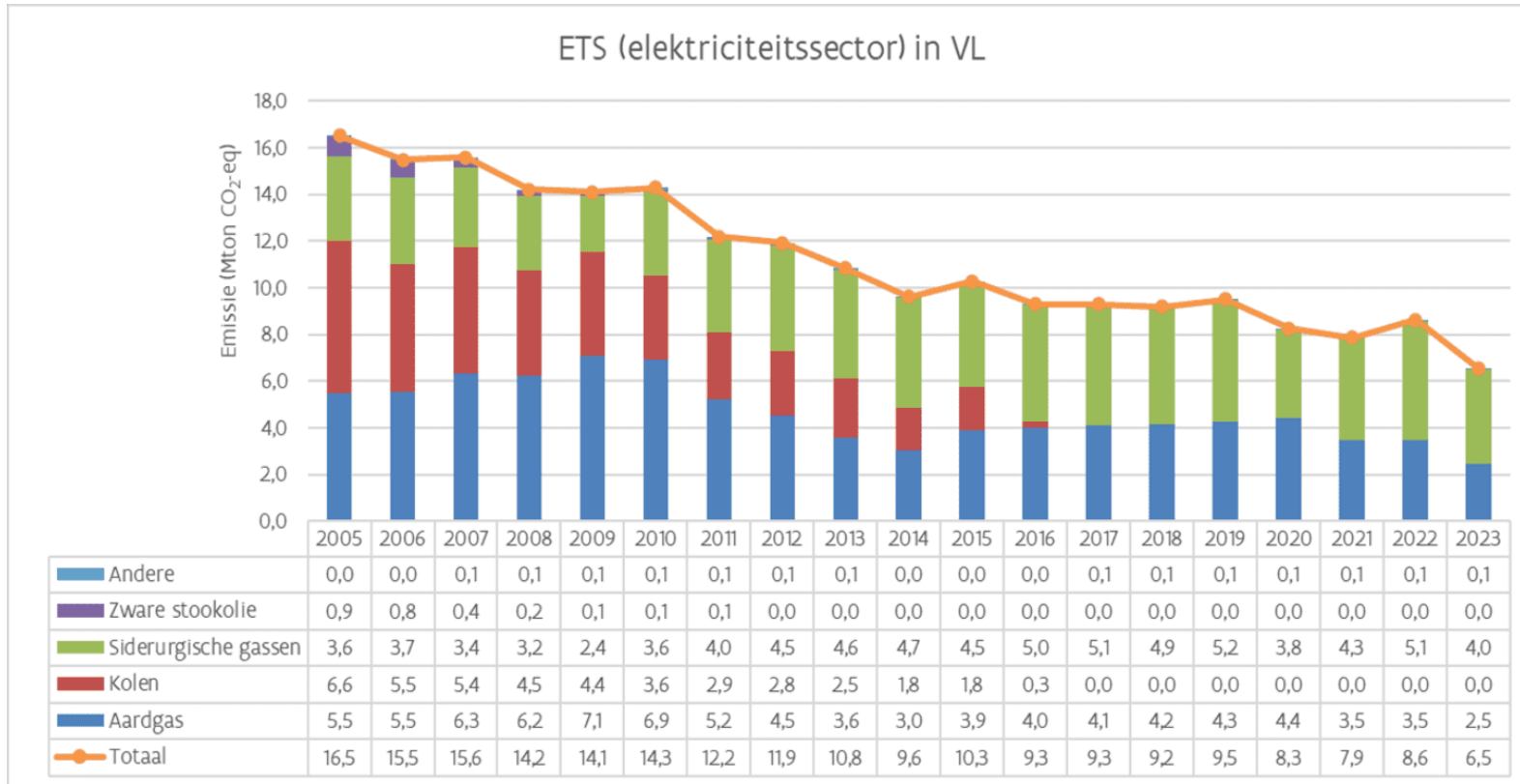

Belangrijke reducties N2O salpeterzuur in aanloop naar 2008

2023 laagste ETS uitstoot sinds start

Te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid-in-cijfers/eu-ets-vaste-installaties-in-vlaanderen-cijferoverzicht>

ETS-emissies in Vlaanderen elektriciteitssector

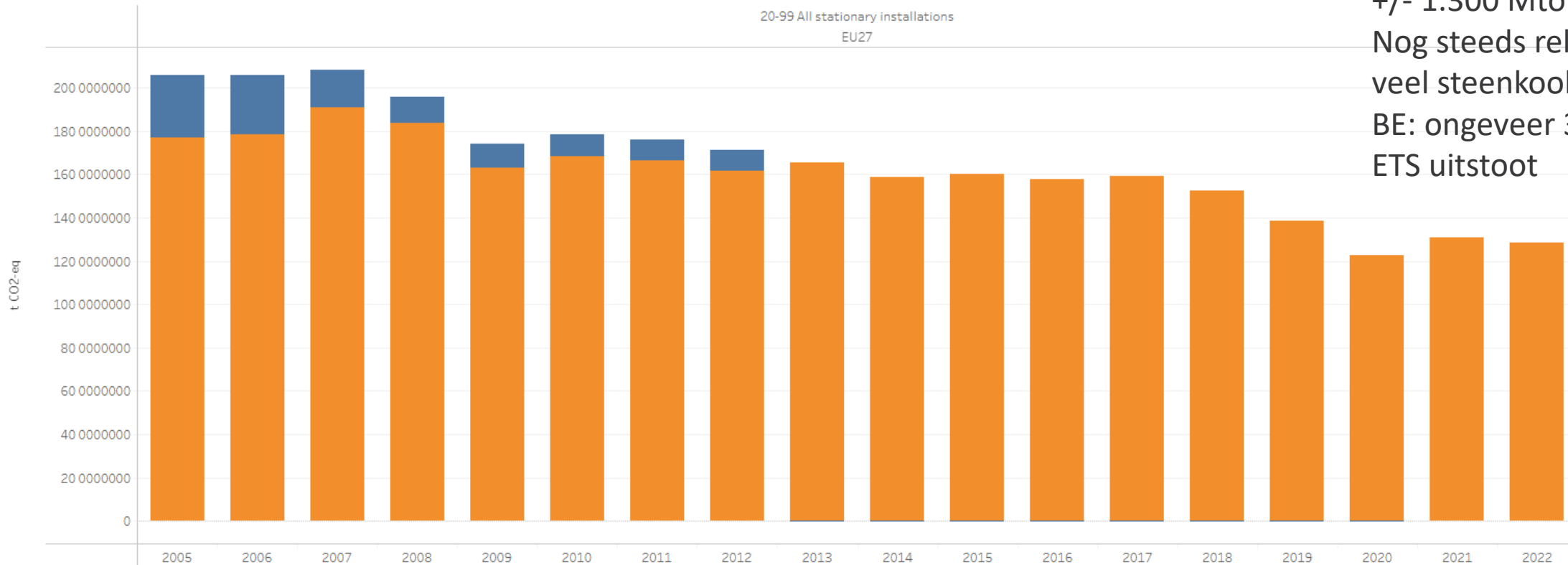
Uitfasing steenkool

Aandeel siderurgische gassen > 50% (wat 'daar' gebeurt, heeft zéér significante impact)

Te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid-in-cijfers/eu-ets-vaste-installaties-in-vlaanderen-cijferoverzicht>

ETS-emissies in EU-27

Historical Emissions

+/- 1.300 Mton CO₂e
Nog steeds relatief
veel steenkool
BE: ongeveer 3% van
ETS uitstoot

Te raadplegen op: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/emissions-trading-viewer-1>

Kenmerken van het huidige ETS

- ▶ Sinds start zijn toewijzingsregels voor kosteloze toewijzing sterk geharmoniseerd, weliswaar soms uitzonderingsregels
- ▶ Sinds start is EUA prijs (1 emissierecht) stabiel geworden en evolutie naar > 50% van cap op de markt via veilingen (ipv gratis toewijzing), met belangrijke veilinginkomsten voor Lidstaten als gevolg
- ▶ Introductie van Markstabiliteitsreserve, annuleringsmechanisme overschotten, om prijsmechanisme in “goede banen” te leiden
- ▶ ETS sowieso ook geleid tot zéér betrouwbare berekeningen van CO₂-eq uitstoot van de bedrijven onder het systeem

ETS Vaste Installaties kosteloze toewijzing in VL

Sector ²	gratis verleende emissierechte n 2005	gratis verleende emissierechte n 2008	gratis verleende emissierechte n 2013	gratis verleende emissierechte n 2021	gratis verleende emissierechte n 2022	gratis verleende emissierechte n 2023
elektriciteitssector	8,3	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0
ijzer en staal	9,6	9,2	7,2	7,6	7,5	7,6
raffinaderijen	6,6	6,5	5,2	3,9	3,9	3,9
chemie	4,0	7,9	10,2	8,0	8,5	7,8
voeding	1,2	1,3	0,8	0,6	0,5	0,5
andere	2,0	3,1	2,2	1,4	1,4	1,4
totaal	31,7	33,9	25,7	21,4	21,8	21,2

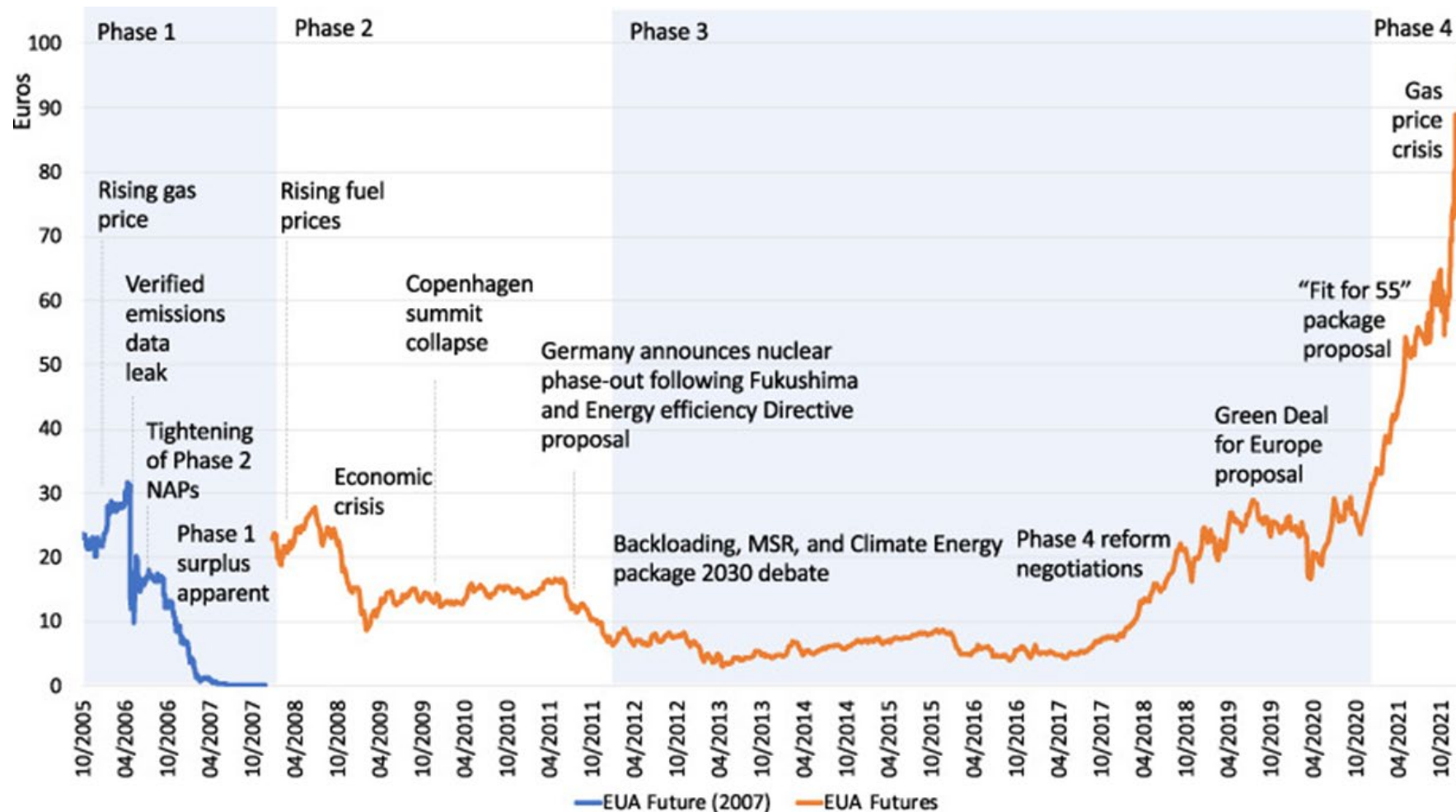
Te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid-in-cijfers/eu-ets-vaste-installaties-in-vlaanderen-cijferoverzicht>

Veilinginkomsten

► Belangrijk voor financiering van (Europees/Vlaams) energie- en klimaatbeleid

- Bv. Europees Innovatiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd met veilinginkomsten
- Vlaams Klimaatfonds (opgericht via decreet in 2012) is belangrijke inkomstenbron voor het beleid
- Meer info (en alle detail over inkomsten en uitgaven):

<https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/vlaams-klimaatfonds>

Sinds deze figuur opnieuw relatief sterk "gezakt"

(naar +/- 50 à 60 euro)

Bron: <https://wires.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/wcc.796>

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

a. Huidig gebruik biomassa in ETS in VL

- ▶ Behalve in de ‘voor de hand liggende sectoren’ (elektriciteit, papier/karton, hout) is het huidig gebruik van biomassa in ETS installaties zéér beperkt

(indicatieve - afgeronde) cijfers 2020		
	PJ	Mton CO2e*
elektriciteitssector	17	1,8
papier en karton	5	0,5
hout	2	0,2
voeding	0,5	<0,1
andere	<1	<0,1
* biogene uitstoot		

- ▶ Hier en daar gemengde stromen (waarbij “biomassafractie” de ETS uitstoot bepaalt)

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

b. Scope van het EU ETS

- ▶ Naast specifiek vermelde activiteiten die onder ETS vallen (bv. raffinage, staalproductie, ...), vallen redelijk wat bedrijven onder ETS o.w.v. de 20 MWth drempel
- ▶ Op dit moment: éénheden die louter biomassa gebruiken (met uitzondering van opstarten of afschakelen) moeten niet meegeteld worden bij de evaluatie v/d 20 MWth drempel
- ▶ Via herziening ETS (in 2023): regel wordt (vanaf 1/1/26) afgeschaft en vervangen door “installaties waarvan gemiddeld meer dan 95% van de broeikasgasemissies voortkomt uit het verbranden van biomassa worden uitgesloten”

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

b. Scope van het EU ETS

- ▶ Wijzigingen aan Vlarem II (en VER-besluit) die deze gewijzigde regel invoerde en toelicht (ondertussen definitief goedgekeurd en in werking): te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/energie-en-klimaatbeleid-voor-ondernemingen/eu-emissiehandelssysteem-eu-ets/beleidskader-ets-voor-vaste-installaties>
- ▶ Mede op expliciete vraag van BE/VL werd ook op EU-niveau een update gemaakt (na bespreking op Technical Working Group MRVA) van de “Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive”
 - m.o.o. geharmoniseerde toepassing binnen EU

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

c. Inzet biogas / vergroening aardgas

- ▶ VEKA en VREG publiceerden op 19-Nov-21 een specifieke duidelijke toelichting omtrent "Praktische aspecten behandeling groen gas in ETS in Vlaanderen" (laatste update: 1-Dec-22)
- ▶ Toelichting gaat in op 2 situaties:
 1. Groen gas wordt rechtstreeks in een verbrandingsinstallatie van een BKG-installatie verbrand
 2. Groen gas wordt onrechtstreeks afgenomen via aardgasnet (waar het ergens voorheen werd geïnjecteerd)
- ▶ Rechtstreeks gebruik is “straightforward”
 - normale gang van zaken => een biomassa% wordt toegepast op de bronstroom “groen gas/biogas” van in principe 100%
 - Verbranding leidt tot 0-uitstoot (waardoor geen emissierechten moeten worden ingeleverd)

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

c. Inzet biogas / vergroening aardgas

- ▶ Onrechtstreekse afname via aardgasnet is “complexer”, in de zin dat er moet aangetoond kunnen worden dat aan 3 zaken wordt voldaan:
 1. Er zijn aankoopbescheiden van het biogas (dat ergens is geïnjecteerd), waaruit blijkt dat dit biogas werd aangekocht door de BKG-installatie
 2. Het biogas dat werd aangekocht (en ergens werd geïnjecteerd) voldeed aan de REDII-criteria
 3. Er zijn voor de aangekochte hoeveelheden biogas garanties van oorsprong geannuleerd (waarbij bij de annulatie melding gemaakt wordt in het opmerkingenveld dat dit t.b.v. de betrokken BKG-installatie gebeurde) (kan enkel gebeuren in Lidstaten waar er een issuing body is voor GO Groen Gas, excl. UK)

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

d. Vergroening aardgas in de praktijk

► Ervaringen:

- Wat betreft rapporteringsjaar 2022 (over emissies 2021) was er één exploitant die van mogelijkheid gebruik maakte
- Wat betreft rapporteringsjaren 2023 en 2024 (over emissies 2022 en 2023) was er géén exploitant die van mogelijkheid gebruik maakte

► VEKA en VREG blijven voorlopig niet van plan om deze toelichting te wijzigen

- VEKA op de hoogte dat aanpak AWAC een klein beetje anders is (cfr. AWAC Newsletter N° 57 van 28 juni 2023)
- Indien daar wél vraag naar zou zijn, zijn specifieke wijzigingsvoorstellen van de bestaande toelichting nodig (incl. argumentatie)

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

e. RED II criteria

- ▶ vanaf 1 jan 2023 (oorspronkelijk was dit 1 januari 2022, maar werd op EU niveau met 1 jaar uitgesteld) moeten biomassastromen (indien nodig) voldoen aan RED II criteria, vooraleer emissiefactor “0” kan worden toegepast
- ▶ ter begeleiding is op 17 oktober 2022 een (belangrijk) Guidance document 3 afgerond “*Biomass issues in the EU ETS*”, te raadplegen op https://climate.ec.europa.eu/system/files/2022-10/gd3_biomass_issues_en.pdf
- ▶ ter verduidelijking van deze Europese guidance stelde VEKA op 1 december 2022 een “*Toelichting bij de REDII-criteria voor het gebruik van biomassa onder ETS*” op: verduidelijkt wanneer en op welke manier voldaan moet worden aan de RED II-criteria, te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/energie-en-klimaatbeleid-voor-ondernemingen/eu-emissiehandelssysteem-eu-ets/beleidskader-ets-voor-vaste-installaties/ets-verplichtingen-voor-vaste-installaties>

3. Raakvlakken tussen ETS en biomassa

d. RED II criteria

- ▶ Impact/introductie regelmatig toegelicht op Doelgroepenoverleg Industrieel Energie- en Klimaatbeleid, alsmede breed gecommuniceerd via ETS nieuwsbrieven (bv. 2 december 2022) (te raadplegen op <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/energie-en-klimaatbeleid-voor-ondernemingen/eu-emissiehandelssysteem-eu-ets/eu-ets-nieuwsbrief>)
- ▶ Monitoringplannen van ETS bedrijven zijn waar nodig aangepast: vraag wordt daarin beantwoord of de RED II criteria relevant zijn voor deze specifieke installatie
 - zo ja, op welke manier dit zal worden aangetoond (via POS - Proof Of Sustainability)
 - zo neen: waarom niet
- ▶ Eerste verificatie van ETS-emissiejaarrapporten uiterlijk 14 maart 2024 (over 2023 emissies) is achter de rug ; steekproefsgewijze controle door VEKA momenteel lopende

4. Vragen/discussie

VOOR MEER INFORMATIE

Cluster Energie- en Klimaattransitie – Team ETS

Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

<https://www.vlaanderen.be/veka>

T 02 553 23 27

emissierechten@vlaanderen.be